

Előfizetési árak:

Egész évre	10— K
Fél évre	5— K
Negyed évre	2.50 K

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik szerdán és szombaton.

BAJA

Kiadóhivatal

Kazal József könyvnyomdája, ahol előfizetések és hirdetések felvételnek. Telefon 45.

Szerkesztőség

Baja, Eötvös József-utca 2. szám. Telefon 116.

Feltöltés szerkesztő és lapfajdos: Meskó Zoltán.

Iskola vallás nélkül.

A székesfőváros tanítóinak egy része mozgalmat indított a vallásoktatásnak az iskolákból való kiküszöbölése érdekében. Amikor ezt a szomorú tény megállapítjuk, egy pillanatra sem tévesztjük szem elől, hogy azok a fővárosi tanítók, akik a demokrata és szabaddkőmives városi uralom jóvoltából földi javakban is gazdagabbak, mint a több munkát és nehezebb munkát végző falusi tanító, nagyon távol állanak attól a fogalomtól, amit mi előttünk a magyar tanítóság jelent. A fővárosi tanítók, a viszonyok sajnálatos elfajulása következtében részben kiváló korteseszközei a város urainak, innen a több anyagi helyzet, részben pedig kénytelenek úgy cselekedni, mint ahogy a klikkek diktátorai kívánják; — innen a vallásoktatás elleni mozgalom, amelyben — eléggé sajnós — Apáthy István, a kolozsvári egyetem tanára is szükségesnek tartotta szerepet vállalni.

Pontot tehetünk ide, elmondván, hogy nem a magyar tanítók — dehogyan! — hanem a radikális eszmék jármába fogott fővárosi tanítók egy része üzent hadat a hittannak, mint tantárgynak, de tanulságos következtetésekre nyílik ebből alkalmunk, amit kár volna elmulasztani.

Láthatjuk és tapasztalhatjuk, hogy az ugynevezett modern

áramlatok micsoda nagy erkölcsi értékeket fenyegetnek pusztulással. Nemzetet akarnak családnélkül, iskolát vallás nélkül és haladást Isten nélkül! Mert bármilyen tetszetős formába akarják is burkolni ezt a legujabb mozgalmat, annyi bizonyos, hogy abba a pillanatban, amint megszűnik az iskoláknak a vallásoktatás, egyúttal megszűnik a vallás-erkölcsi nevelés is, mert ennek egyedüli helye csakis az iskola lehet!

Micsoda ember válik abból a gyerekből, akit nem tanítanak az iskolában felebaráti szeretetre, aki nem ott tanulja meg a tizparancsolatot? Mert ámitás és pedig rosszakaratu ámitás azt gondolni, hogy a vallást majd megtanulja a gyerek szüleitől, az iskolában tanuljon mást. Hát a szegény szülő, aki napestig dolgozik, fárad, talán ráér majd arra, hogy gyermekét oktassa, talán rendelkezik kellő képességgel arra, hogy a gyermeknek megadja azt a vallás-erkölcsi nevelést, amit eddig az iskola nyújtott?

Micsoda iskola marad az, ahol erkölcsi nevelést nem nyújtanak a gyermeknek? Ilyen vallás nélküli iskolából nem kérhet egy józan ember sem, legfőként pedig nem kér belőle a gazda, akinek ma megnyugvása az, hogy gyermekéből az iskola Istenfélő és irástudó embert nevel.

Hátrább az agarakkal, tisztelt fővárosi modern urak és fővárosi tanító urak! Nem önök, hanem a szülők azok, akik elsősorban hivatottak afelől dönteni, kell-e nekik az iskolában a vallásoktatás továbbra is, vagy pedig nem! Tessék csak megszavaztatni a szülőket, majd meglátják, hogy ezzel a szégyenletes és káros törekvésükkel milyen kevesen értenek egyet.

És pedig annyival inkább, mert ez a törekvés annak a romboló irányzatnak érdekeit szolgálja, amely a mai társadalmi rendet fel akarja forgatni és az erkölcsi alapok romjain akar építeni saját magának! Tudjuk és nagyon jól ismerjük ennek a törekvésnek forrását és a lehátározottabban tiltakozunk érvényesülése ellen. Nekünk igen is kell a vallásoktatás az iskolában és nem engedjük, hogy azt onnan kiküszöböljék.

Minden magyar szülőnek joga van arra, hogy gyermekét vallás-erkölcsi oktatásban részesítse az az iskola, amelynek fenntartásához adójával hozzájárul. Ez az iskola tehát nem lehet vallás nélküli.

A fenti cikk az ország egyik legelterjedtebb és legtekintélyesebb lapjában, a „Gazdaszövettség”-ben jelent meg. Érdekeségénél és értékes voltánál fogva szösz szerint közöljük, mert teljesen fedi lapunk álláspontját.

A halál aratása.

Kanizsai Ferenc.

Gyásza van a magyar zszurnaliztikának: Kanizsai (Csuka) Ferenc író és hírlapíró 35 éves korában az élfalottak monori otthonában elhunyt. Előkelő bácskai családból származott és mérnöknek készült, de Szegeden újságíró lett.

Rövidesen sikerült neki a magyar irodalom Mekkájába: a fővárosba jutni és egyszerre több lapnál is dolgozott, emellett még irodalmi működést is kifejtett. Nem mindennapi tehetség és rendkívüli termékenység jellemezte az író és a megfeszített munka megörölte idegeit, hiába keresett a délvidéken gyógyulást: a legszebb korban kellett elmenie.

Meggyászoljuk Kanizsait nem azért, mert kollégának volt, mert ereiben bácskai vér lüktetett, hanem azért, mert az ő korai elnemulása ószinte vesztesége a magyar iitteraturának.

Cím és rangkórság.

Két cigányprimás vetélykedik egymással B-pestben az elsőségért: Kóczé Antal és 36-ik Rác Laci. A „Cigánykirály” címet eddig Kóczé Tóni viselte, de egy szép napon Rác Laci is így nevezette magát. Nosza kitört erre a háborúság az örökké civódó népség között és Tóni a mindnyájunk által „édes Lacikámnak” titulált primást a bíróság elé állította, mert neki az új király nemcsak erkölcsi, de anyagi kárt is okozott a cimborlással. És a magyar bíróság „ófelsége a király nevében” felmentette Rác Lacit, mert a „cigánykirály” szó sem címet, sem rangot nem jelent és így kihágásnak nem tekinthető. Azt hisszük ezek után

**Kékkő,
rézkénpor,
kénmáj és
raffiaháncs**

legjobb minőségben és legolcsóbb napt árban.

Rézkénporló, szabadalmazott **Termetező**

kivehető szélkazánával, tökéletes berendezéssel,

Vermorel-rendszerű, legjobb minőségű. (Napjegyű.)

Mindennemű permetező alkatrészek kaphatók

Drescher Gyula vaskereskedésében Baján.

Rácz Laci sem lesz olyan büszke a királyságra... De kell-e jellemzőbb eset a nálunk dühöngő cím és rangok bizonyítására, amikor még a cigányok is a bíróság beavatkozását követelik a „királyi” jelző illetőségéért?!

Közigazgatási tűkőr.

Ha a város parkiroz.

Sokat panaszkodtunk már amiatt, hogy nincs a városnak ugyszólván egyetlen zöld kis tere, nincs egy kis befásított terület, ahova sétálni lehetnénk, — pedig nálunk mindenki szereti a fákat, a virágot: hiszen alig van ház, ahol ne volna kisebb-nagyobb virágoskert.

És a sok panaszunk végre eredménye lett, mert hozzákézdtek a vonatkert kibővítéséhez, esetleg a Sugovica-partot is befásítják és legújabbban a Takarékpénztár épülete előtt kezdtek hozzá a tér rendezéséhez.

A munkálatok még csak a kezdeteket vannak, de már is megállapíthatjuk azt, hogy abból a parkból mi csak látni fogunk valamit, de éppen úgy, mint a Tóth Kálmán-teret, szépen bekerítik a beültetett területet és az állandóan be is lesz zárva.

Mindezt azért sikerült megállapítanunk, mert a térségen elhelyezték az egyik uttal, de az olyan szűk lett, hogy ott egy ember is nehezen férhet el. Akiik tehát azt hitték, hogy a város közepén egy egészséges kis területhez jutunk, ahol leülhetünk pihenni és jó levegőt szívni, azok alaposan csalódtak, mert nálunk a a jelszó: „Minden a szemnek és semmi a kéznek.” De ezt úgy értelmezik, hogy a fákhoz és bokrokhoz közel sem engednek, mert hátha akad olyan elveteintült ember, aki pusztítani kezdi a növényzetet. Ezek ellen pedig lehetne védekezni, ha a szegényházból kirendelnék egy-egy öreg néni, vagy bácsit, hogy őrködjön a növényzetre és így a Tóth Kálmán-teret is megnyithatnák.

Várjuk, hogy az illetékesek közök figyelemre méltatják e szerény sorokat és intézkednek, — még pedig sürgősen.

Hírek.

Kinevezés. Őszi János elhalálása folytán megüresedett djnoki állásra Mihályffy Ilona neveztetett ki és három djnok előléptetésben részesült.

Uj rendőr. Lemondás folytán üresedésbe jött rendőri állásra Joscth István lett kinevezve.

A Bajai Izs. Hítközség ujonnan alkotott szabályrendeletét a vallás és közoktatásügyi miniszter ur jóváhagyta.

Jóváhagyta a m. kir. belügyminiszter a város közönségének egy hidmérleg beszerzése tárgyában hozott közgyűlési határozatát.

Államsegély. A vallás és közoktatásügyi miniszter Müller Matild egyesületi ovónőnek 560 K fizetés kiegészítő államsegélyt engedélyezett.

A Bajai Cöllövész Tarsulat folyó hó 17-én (vasárnap) d. u. a szokásos sétahangversenyt, térzenét, cöllövészetet és tekéztést kedvező idő esetén megtartja.

A bajai függetlenségi és 48-as partnéggyűlése vasárnap d. u. 3 órakor lesz a Szt. István-teret (kedvezőtlen idő esetén a Barány szállóban) a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitót, mondja dr. Nyiraty János. 2. Tisztujtás. 3. Dr. Monostori Gyula: A Szegefű-fele könyv és a belpolitikai helyzet. 4. Meskó Zoltán: az általános városi és országos politika és az ellenzéki vezérek üdvözlése.

A Kath. Legényegylet május 17-én vasárnap d. u. 6 órakor saját helyiségében az új rendezőjörgő felvilágosító előadást tart tagjai számára, kiket ez uton is meghívunk. Előadó dr. Boróczy Kálmán ügyvéd lesz.

A választók vizsgálja. Az irni és olvasni tudás vizsgáját a bizottság e hó 25-én megkezdí. Vizsgázní lehet személyes, vagy levelebeli jelentkezés után d. e. 8—12-ig és d. u. 4—8-ig. A belügyminiszter ma leiratott intézett dr. Móder Géza tanácsnokhoz, melyben utasítja a bizottságot, hogy a vizsgálókkal szemben a legnagyobb joakarattal járjanak el és vasárnap is vizsgáztassanak. Nálunk azonban az emberek oly közömbösek ezzel a vizsgálával szemben, hogy eddig mindössze csak ötvenen jelentkeztek, nagyobbára városi alkalmazottak. De, ha a vizsgálók száma esetleg megnövekedne, ugy a pünkösdi ünnepeken is lesz vizsga.

A katonaváros-rész rejtelmei. A következő sorokat kaptuk: Tek. Szerkesztő Ur! Tegnap este, amikor egyik barátommal hazafelé mentünk, a Gyár-utca sarkán az ott tanyszó suhancok megtámadtak. Én — sokáson szerint — „szegény a futás de hasznos” elvénél fogva — elmenekültem, barátomat azonban alaposan elpáholták. A támadók egyike ugnyalzik balkezes volt, mert barátomnak a jobb képe még ma is fel van dagadva. Bementünk a rendőrségre, ahol az inspekciós rendőrfőorvos a feldagadt arcról ujjlenyomatot vétetett fel a két detektívvel s ennek alapján a rendőrség erőlyesen nyomozza az ismeretlen támadókat. Azt hiszem nem ártana, ha a Katonavárosban állandó őrszemet állítanának fel, hogy azoknak a szerencsétlen polgártársainknak, ha dolguk véletlenül este az ottani uttalan és Hold által világított utcákon való járásra kényszerítik őket, ne legyenek kénytelenek előzőleg a végrendeletükről gondoskodni. Vannak ugyanis emberek, akik nem szeretik, ha a Halál egy jól megtermett katonavárosi bicskás képében leselkedik rájuk. C.

Karcolatok.

Aki meg akarja váltani a világot...

A Dunaparton szép nyári alkonyatkor két nagyhaju fiatalember sétálgat és szzenvedélyesen vitatkoznak.

Az egyik lehet 21 éves, a másik alig 18. A fiatalabb kezében sétabottal idegesen hadonász a másik orra előtt, aki, mintha atyja lenne, oly nyugodt — szinte gögös — fenőbbséggel hallgatja az ifju szavait és csak néha-néha lehet látni ajkain a gunyos mosolygást.

— Mondják, hogy szzenvelgő bolond vagyok; kezdí az ifjabb — mondják, hogy olyan ügybe ártom magamat, amihez semmi közöm; nevensenek ki, — de nem élnetek tovább azzal a gondolattal, hogy ez annyiban marad... — Ugyan, kartárs, hát ne nevétesse ki magát! Mire jó ez? Hiszen rövid pályafutása alatt — alig egy hete — már annyi ellenséget szerzett magának, mint a hajaszála.

— Nem akarom a carriéremet Baján megcsinálni és így nem törődöm azzal, hogy mit gondolnak felőlem az emberek... az itteniek... — Én is így beszéltem tízenyolc éves koromban. Szerencsémre igen hamar kőzozanodtam. Én is vitatkozom a kávéházban az emberekkel és amikor egy-egy világrengető igazságot, valami isteni gondolatot mondtam nekik és ők csak mosolyogtak: akkor szerettem volna üvöltöni, mint a sakál: Ember! hát nem érzed, hogy ilyen még itt nem mondtok?!

De azután beláttam, hogy ők is így kezdtek, míg azután neki nem mentek fejjel a falnak, nagyot koppantak, azután elhallgattak... Most egy elegáns fiatalember jött velük szemben, aki egy ideig hallgatta az eszmecsérét és azután így szólt: — Mi az, a kartárs meg akarja váltani a világot?!

— Bizonyisten megharagudnék reá, ha nem magamat látnám három év előtt... — Es engem, — felelte a jövevény. — Most már tul vagyok a doktorátuson is és még — tisztességes állást sem tudtam szerezni.

A legifjabb szomoruan bölintott, majd kezét fogott társaival és lassan elindult a város felé. Amint elment mellettem, erősen a szemébe néztem, láttam azt a lelkesítő tüzet lobogni, amit csak a legriktább embereknél lehet felfedezni és búsan mondtam magamban:

— Ha véletlenül egyszerre száz ilyen ifju volna Baján, akkor lehetne tenni valamit. De az a baj, hogy minden évben egy-egy tűnik fel a láthatáron és mire a másik jön, addig a tavalyi már régen kiábrándult, megutálta a várost romlottságával, közömbösségével és tunyáságával együtt és mikor az imént érkezett ifju tenni, vagy beszélni akar, akkor csüggedten inti le:

— Hagyd el barátom, én is így kezdtem... **Saáry.**

SPORT.

A vasárnapi mérkőzés.

(Helyszüke miatt mult számunkból kimaradt.)

B. S. E. — Szabadkai Testvériség F. C. 3:0 (2:0)

Csapatunkat uj erőkel frissítették fel, aminek hasznos és böics voltát az elért eredmény fényesen bizonyítja. A védelem és különösen a kapus, Patzoner tudása lövése kellemesen lepte meg a közönséget. Ha a BSE, mindig így játszana, akkor bizonyára több hívet szerezne nekünk városunkban a footbalsportnak, ami elsősorban az egyet érdeke volna. Az első goalt a szabadkai kapus ügyetlensége és Bálint lövése szerezte meg. A szabadkaiak erősen ostromolják ezután kapunkat, de a szépen dolgozó védelem minden támadásukat visszaveri. A 36-ik percben Pukly révén a második goalt küldjük az ellenfél hálojába.

A második féldő után a szabadkaiak ismét megostromolják kapunkat, de eredménytelenül, mert kitűnő kapusunk gyönyörtően véde a már biztosnak vált goalt. A 10-ik percben büntető rugást ítélt a bíró Szabadka ellen, amit azután Marosi a goalba küldött.

A mérkőzés további része változatosan folyt le, a vége felé a szabadkaiak kapusa elismerésre méltón védett egy szép lövést. Bíró Farkas Ödön volt.

Itt említjük meg, hogy egyik lap-társunk sporttudósítója vagy tévedésből, vagy udvariaságból a tudósítása elején azt írta, hogy Sz. T. T. C. — B. S. E. 3:0. Lehet ugyan, hogy csak sajtóhibáról van szó, de ez is elég kellemetlen lehet nekünk, hiszen vannak, akik csak az eredményre kíváncsiak és ha látják, hogy mindig mi maradunk alól, akkor igazán nem tudnak lelkesedni a csapatunkért és a mérkőzéstől is távol tartják magukat.

Velővre nem lehet kellemes mindig a vereségünket látni...

Vasárnap délután

a B. S. E. a tolnaiak bajnokcsapatával, a Szekszárdi Sport Clubbal mérkőzik, melyet igen nagy érdeklődéssel várunk.

Szerkesztői üzenet.

GASZTONNAK: Bár nem szokásunk bizonyos fogalmakat bővebben megmagyarázni, az ön kedvéért kivételesen megteszük.

Tehát:

A szemtelenség: Pofabőr-folytonosság hiánya, a szemérmelenség pedig erkölcsi fogyatékoság, melynél fogva valaki olyasmit mutogat, vagy másképen árul el, amit takargatnia illenék.

K. C. MOHOL. Bájós levele igazán meghatott minket, de szívbéli ügyek tárgyalásába nem bocsárkóhatunk — kézsók.

-APOLLÓ- mozgó színház

Baján, a kisvásártéren.

Szombaton, május 16-án este fél 9 órakor. Vasárnap délután 3, 5 és este fél 9 órai kezdettel.
Béreltszűnet. Rendes helyárok.

Kabaréval egybekötve
Kassai Klárka és Kovács Emil
kabaré művészek,
a budapesti „Pesti kabaré” v. tagjái-
nak vendégfellépte.

Mozgó műsora:

A 113-as fegyenc.
Egy megtévedt ember kálváriája.
Kató mint rendőr.
Elerhetetlen szerelem, vagy Dr. Gardali, a diplomás betörő.
Az énekesnő podgyásza.
Tyuktenyésztés.
Műsoron kívüli szám.

Kabaré műsora:

Kabaré dalok.
Ruvatalnál, Dr. Hamvas Jánostól.
Gábor Andor országhírű színpadi tréfái, Medgyaszai kabaré műsorából.

HELYÁRAK: Páholy 5 személyre 5 K, számozott zártszék I.—korona, I. hely 70 f, II. hely 50 f, III. hely 30 f. Jegyek előjegyezhetők a nagytözsében. Telefon szám 178.

B. pártfogást kér tisztelettel

az „Apolló” mozgó.

Szerdán és csütörtökön:

PARIS LÁNGOKBAN.

Értesítés.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy a „Bajai Független Ujság”, a „Bajai Hírlap” és a „Baja” kiadóhivatala közt az árverési hirdetmények, családi értesítések és felülfizetések hirdetési árára nézve a következő megállapodás jött létre:

Ingó árverési hirdetmény . . .	8 K
Ingatlan árverési hirdetmény . . .	15 K
Csődihirdetmény	20 K
Eljegyzési hír	3 K
azzal a megjegyzéssel „minden külön értesítés helyett” . . .	5 K
Házassági hír	3 K
Gyászjelentés a szövegben . . .	5 K
„ . . . a hirdetések közt . . .	3 K
Részvét köszönő nyilatkozat . . .	3 K
Felülfizetések közlése soronként	20 fillér.
Tisztelettel a Kiadóhivatal.	

ÉRTESETÉS.

Alulírott jelzem a tisztelt közönséggel, hogy szállodámban a sört március elsejétől kezdve 22 fillérről 20 fillérré szállítottam le.

— Tisztelettel —

Horváth János,
a Bárány-szálloda bérloje.

Egy kitünő hangu, hal
: : billentyűs ébenfa : :
FUVOLA
: : jutányos áron eladó. : :
Tóth Kálmán-utca 62. sz.

Ház és föld eladás.

A Szent László-utca 18. sz. alatti ház, kerttel, a járason túl a Szalai-féle föld mellett 3 kat. hold és 849 □-öl szántóföld szabad kézből eladó.
Bővebbet: Haynald-utca 14. szám alatt.

A Livodában a 2 ik vasuti sín elágazásánál, a közraktárak - mellett 900 négyszögöl -

lóhere-föld

kiadó. Bővebbet Czirtusz Ferenc-utca 2. sz. alatt.

INGYEN, ráfizetés nélkül becserél öreg, használt gramofonlemezeket ujakra **WAGNER „Hangszerkirály”** Budapest, József-körút 15. szám.
Arjegyzők ingyen. Címre ügyeljen.

Szent László-utca 20. számú

- HÁZAM -
és a Jaukói dűlőben 606 □-öl
SZÖLLŐM

— szabad kézből eladó. —

Babócsay Károly
uri szabó.

Tengeri moslák !eladás!

Szarvasmarhának, lónak, sertésnek kitünő takarmány. Hektója 80 fill.
Kapható Spitzer Károly és Fiai szeszgyárában Baján.
Naponta frissen gyártva!

Tyukszem, Excelsior

börkeményedés, szemölcs

HINTÓPOR

48 óra alatt eltűnik a „CANNABIN” használata után. Üvegje 1 kor., postadíjjal 1.40 kor.
Három üveg bérmentve 3 korona.

48 óra alatt elmulasztja a kéz-, láb- és hónaljzizadást, 1 doboz 1 kor., postadíjjal 1.40 kor., 3 doboz bérmentve 3 kor.

Hizlalásra legalkalmasabb 40% phosphorsavat tartalmazó

Takarmánymész,

mellyel a disznóknál nagyon könnyen 300 kiló hizlalási súly érhető el. Alkalmazható azonfelül baromfi, borjúk, juhok, marhák, ökrök és lovaknál. 4 1/4 kiló ára, mely hónapokig elég 5 kor. 80 fillér utánvétellel bérmentve. — Utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett küldi:

Dr. FLESCHE E., „Korona”-gyógyszertára Győr 99.

Elvállal mindennemű

diszes vasrácskapuk, üzleti vasredőnyök, sárrácsok, ujonnan szabadalmazott

fürdőszobák készítését

Költsédvételeket és rajzokat díjtalanul készít-

Glasz Lipót

épület-, műlakatos és vizvezeték-szerelő műhelyét Flórián-utca 16-ik szám alá, saját házába helyezte.

Javításokat azonnal és olcsón eszközöl.

— Szivattyús kutak jókarban tartásáért évi kezelésre elvállalja.

— Saját szabad. tábori ágyak!

UJDONSÁG!

Vidor-féle

UJDONSÁG!

„BUDAGYÖNGYE“

: : méztápszer-különlegesség. : :

Továbbá finom akác és tisztosfüméz.

Kilója I K 40 fillér.

Kapható:

Szukopa Józsefnél,

— Budapesti-út 57. szám alatt. —

Mégrendelésre házhoz is szállítom.

Kiadó egy bolthelyiség
az Arany János-utca és Rövid-utca
sarkán, a Reiter-féle üzlet mellett,
valamint

egy 3 szobás utcai lakás
Bethlen Gábor-utca 2. szám alatt.
Bővebbet a BAJA kiadóhivatalában.

Papir- és írószer-kereskedés

■ KÖNYVNYOMDA ■

KAZAL JÓZSEF - BAJA

Telefon 45 Vörösmarty Mihály-utca 6 Telefon 45

Könyvnyomdai munkák készítése a legizlésebb
kivitelben. Ügyvédi és községi nyomtatványraktár

Felvétetik egy fiu

tanulóul

Kazal József könyvnyomdájában.

Hazai Általános Biztosító Részvény-Társaság.

A társaság elvállal biztosításokat
tűz- és jégkárak ellen (a villámcsapás által okozott tüzkárokat is
megtérít). A biztosítás egyéb ágazataiban is a közönség rendelke-
zésére áll. Díjtetelei olcsók és előnyösek, kárait gyorsan és méltá-
nyosan rendezi, ügyfeleinek érdekeit minden tekintetben megőrzi.

Kötvénykiállító főügynökség: B A J A.

(Városi bérház.)